

v dvorano ter se z obrazom obrneš proti cesarjevi podobi, lahko ti je opaziti v zadnjem desnem kotu dve stari tarči, obe popolnoma jednaki. Sredi tarče je naslikano svetovno oblo, nad njim golob z oljčno vejo v krempljih, in pod oblom stojita Kranjica in Kranjec, pod katerima se bere letnica 1814. Zgoraj so v polukrogu zapisani verzi:

Od Refhen je fvet
Shelesnih nadlog

Smo Franzovi fpet,
Sahvalen fi Bog!

Iz tega se vidi, da je ta napis Vodnikov v „Carnioliji“ l. 1839. na 87. strani napčno naveden.

Verzi, ki se beró na traku, shranjenem v deželnem muzeji, slovejo avtentično takó:

Pubizhi, punzhike
Pulte marjétiže,
Slatize, svozhike
Danf mirov je gód!

Trófilí. vénzhalí
Gas Premagávzhovo
Mil'mu porezhemo
Sdrav dôshel, Fronc, bod!

Spletajte vénzhike,
Shmarnize, kókale,
Krefnize, pojdemo
Mirivzu napróti!

Tvoje fmo zvétiče,
Se ti poklónemo,
Ponishno prósimo
Smil fe fírot!

Fr. L.

Narodni Dom. Ko so pred par leti osnovali odlični slovenski rodoljubi društvo pod tem imenom, polastila se je slovenskega občinstva velika navdušenost. Ideja, zgraditi v slovenskem osredji, v beli Ljubljani, narodni hram, pala je na rodovitna tla. Močno so se jeli takoj zánjo zanimati. Snovale so se veselice, katerih čisti dohodki so bili namenjeni zakladu za zgradbo „Narodnega Doma“. Odbor je priredil veliko loterijo, pri kateri se je razprodalo nad 30.000 srečk, in katera je prinesla bajé blizu 15.000 goldinarjev čistega dobička. Nabirali so se prostovoljni doneski, bodi si v pravilnih letnih in mesečnih svotah, ali pa kot posamična darila. Po vseh teh različnih potih je narastlo dosedaj premoženje „Narodnega Doma“, kakor povzemamo blagajnikovemu poročilu v zadnjem občnem zboru dné 31. maja t. l., na več nego 37.000 goldinarjev.

Svota je, ako pomislimo, da smo Slovenci le ubog narod, sicer precéj znatna in živo kaže, koliko premore navdušenost za kako stvar; vendar še ni tolika, da bi že lahko razmišljevali, kedaj, kje in kako se bo zgradil „Narodni Dom“. Ne zadostuje še, da se udeležujejo z doneski le nekateri krogi, ideja mora prodreti v širše in najširše kroge, postati mora občna, narodna. Vsakdo naj posveti moči svoje v nabiranje doneskov za národno to podjetje. Ugodnega vspeha smemo pričakovati, ako se za to podjetje žrtvuje vsak posameznik brez razločka. Dolžnost vsakega Slovenca bodi s prostovoljnimi, če tudi morebiti skromnimi doneski bogatiti in množiti zaklad, ki je namenjen zgradbi „Narodnega Doma“. Naloga je velika, delo utrudljivo, vendar izpeljivo in dosegljivo, če se postopa z združenimi močmi. Za jednaka občnarodna podjetja so delovali tudi drugi slovanski narodej in jih zvršili le na ta način, da so delovali z združenimi silami.

Spoznavši, da je v dosego glavnega smotra treba soudeležbe vsega slovenskega naroda, osnovalo je pred kratkim več rodoljubov ljubljanskih „Krajcarsko podružnico Narodnega Doma“. Ta podružnica si je stavila za nalogo, pridobiti vsakega Slovenca za svojega člana. Njen član pa lahko postane, ako plača 1 krajcar na mesec ali 12 krajcarjev na leto. Podružnica si bo prizadevala v vsaki fari dobiti svojih poverjenikov, ki bodo doneske pobirali in jih pošiljali blagajniku „Narodnega Doma“ g. dr. Jos. Starétu v Ljubljano, ki bo vodil podružnične račune

v posebni knjigi in objavljaj doneske v vseh slovenskih časopisih. Poverjeniki dobé knjižice z markami. Vsaka knjižica ima na platnicah navod, kako pobirati doneske. Da se namreč olajša poverjeniku nabiranje in kontrola tako malih zneskov, kakor jih pobira krajcarska podružnica, daje mu odbor knjižico s krajcarskimi markami v roke. Vsled tega nima poverjenik nikake sitne pisarije; prejetih krajcarjev mu ni treba niti posebe zapisovati, niti posebe hraniti; kolikor mark mu na zadnje manjka, toliko krajcarjev je prejel, toliko jih mora oddati v Ljubljano. Vsaka knjižica je preračunjena za 100 udov in za jedno leto. Gledé v knjižicah tiskanega navoda sploh velja, da obseza prav préprosto in lahko umevno pojasnilo poverjenikom, da se ozira sploh na vse slučaje, ki so možni pri pobiranju doneskov.

Vsa ta ideja, nabirati krajcarske doneske od skupnega slovenstva, je res slovenskim razmeram najbolj primerna. Da je pala na rodovita tla, kaže najbolj živahno zanimanje za to podjetje iz vseh krogov. Že v tem kratkem času, odkar obstoji krajcarska podružnica in odkar je pričela delovanje svoje, prijavilo ji je svoj pristop neprimeroma dosti udov. Tudi poverjenikov (se je oglasilo že veliko število, celó brzojavnim potem so došle odboru ponudbe od odličnih rodoljubov.

„Narodni Dom“ ima postati ponosni hram vsega slovenskega naroda, središče njegovemu javnemu življenju in dom narodne slovenske zavesti. Ker je pa ta ideja za nas Slovence tolike važnosti in koristi, treba tudi, da jo kolikor mogoče pospešujemo, da se čim preje, tem bolje uresniči. Vsled tega in ker ima postati „Narodni Dom“ konečno lastnina prvega slovenskega literarnega zavoda, lastnina „Matice Slovenske“, opozarja tudi „Zvon“ kakor leposloven list čitatelje svoje in sploh slovensko občinstvo na sredstva, ki bi utegnila pospeševati to blago idejo. Naj torej pridno pristopajo „Krajcarski podružnici“, naj jo dosledno in vstrajno podpirajo s svojimi doneski.

E. L.

Versuch einer Geschichte der Botanik in Krain (1754—1883). Zweite Hälfte. Von Wilhelm Voss, k. k. Profesor — V lanskem programu ljubljanske vélike realke nam je priobčil marljivi prof. Viljem Voss jako zanimivo razpravo o zgodovini kranjske botanike; ta spis letos nadaljuje v šolskem poročilu imenovanega zavoda ter nam podaje kratek obris najnovejše dobe botaniške vede dežele naše. Drugi oddelek je razdelil g. pisatelj na več poglavij. V prvem nam riše zgodovino botaniškega vrta ljubljanskega ter nam podaje celó mal načrt njegov. Potem našteva botaniške zbirke kranjskega deželnega muzeja. Tu zvédamo, da hrani muzej herbarije Hladnikove, H. Grafove in Deschmannove; posebno zanimiv je „Herbarium carniolicum“ z doneski Janše, Dollinerja, Rasterna, Freyerja in Plemla. Nadalje opisuje prof. Voss bivši kranjski „Museal-Verein“ in našteva spise njegove, ki so velikega pomena za kranjsko cvetano. Črta nam ob kratkem tudi zgodovino c. kr. licejske knjižnice ter nam našteva vse važnejše botaniške knjige, katere hrani. S tem bode g. pisatelj gotovo marsikomu ustregel; žal, da pogrešamo v zapisku toliko neobhodno potrebnih botaniških del! Seve, dotacija je mala . . .

V četrtem oddelku našteva prof. Voss vse spise in zbirke, ki se tičejo kranjske flore. Tu nahajamo samostojna dela poleg takih spisov, ki so raztreseni po raznih botaniških časopisih in zbornikih. Spis nam kaže, da se je že mnogo móž pečalo s cvetano naše dežele in dokaj zanimivih stvari nahajamo tu popisanih. Vsakemu, ki se hoče pečati z kranjsko floro, bode ta zbirka pač dobro došla.

Tudi privatnih herbarijev omenja pisatelj. Načelnik postaje na Nabrežini Alfred Breindl nabral si je kacic 8000 cvetk, med katerimi je mnogo kranjskih.